

Zadanie 1. (2pkt)

Podaj nierekurencyjną wersję procedury Quicksort, która

- działa w miejscu, tj. poza tablicą z danymi ($\text{int } A[n]$) używa tylko stałej (niezależnej od n) liczby komórek typu int (zakładamy, że $\max(n, \max\{A[i] \mid i = 1, \dots, n\})$ jest największą liczbą jaką może pomieścić taka komórka),
- czas jej działania jest co najwyżej o stały czynnik gorszy od czasu działania wersji rekurencyjnej.

Quicksort(A, n)

$l = 1, r = n$ // wskaźniki na końce przedziałów

while (true)

    if ($r - l < 3$) // przedział długości ≤ 3 , tak jakby dno “rekurencji”

        sort($A[l, \dots, r]$)

$l = r + 2$ // lewy koniec następnego przedziału

$r = r + 3$ // prawy koniec następnego przedziału (chwilowo +1)

        // wyznaczanie prawdziwego prawego końca przedziału

        while ($r \leq n$ and $A[r] \leq A[l]$)

$r++$

        if ($r == n$) // posortowaliśmy już całą tablicę

            break

    else

        pivot = ChosePivot(A, l, r) // zwraca indeks pivota przed podziałem

$s = \text{partition}(A, \text{pivot}, l, r)$ // zwraca indeks pivota po podziale

$m = \text{find\_index\_of\_max}(A, s+1, r)$ // indeks największego elementu

        // KLUCZOWE: największy element prawego przedziału zawsze

        // będzie 1 elementem tego przedziału – odzyskuje wskaźniki

        swap($A[m], A[s+1]$)

$r = s - 1$ // powtarzamy proces dla lewego przedziału

// zwraca indeks pivota na przedziale $[l, r]$ w A

ChosePivot(A, l, r)

if ($r - l < 6$) // krótki przedział, pivotem będzie jego 1 element

    return 1

// dla dłuższych przedziałów pivotem będzie mediana 3 elementów

$x = A[l], y = A[(l+r)/2], z = A[r]$

$m = \text{median of } (x, y, z)$

return index of m in A

```

// ustawia elementy mniejsze od pivota na jego lewo a większe na prawo
partition(A[1,...,n], p, l, r)
x = A[p]
i = p
j = r
while (i < j) // dopóki istnieją elementy ze złej strony pivota
    while (A[j] > x) // szukanie elem. z prawej, który powinien być z lewej
        j = j - 1
    while (A[i] < x) // szukanie elem. z lewej, który powinien być z prawej
        i = i + 1
    if (i < j) // znaleziono 2 elementy z przeciwnie złych stron
        Swap(A[i], A[j]) // po zamianie oba będą po dobrej stronie
    else // wszystkie elementy są po dobrej stronie pivota
        return j

```

Zadanie 3. (1pkt)

Podaj algorytm sprawdzający izomorfizm drzew nieukorzenionych.

Pomysł:

Najpierw znajdujemy wierzchołki centralne obu drzew poprzez usuwanie liści tak długo, aż zostaną nam 1 lub 2 wierzchołki. Jeśli T_1 będzie miał inną ilość wierzchołków centralnych niż T_2 , to na pewno nie są izomorficzne.

Jeśli oba mają po 1 wk. cen. to wywołujemy procedurę 4.3 z notatki 10.

Bez zmniejszenia ogólności możemy założyć, że obydwa drzewa mają tę samą:

- wysokość,
- liczbę liści na każdym poziomie.

```

1.  $\forall v - \text{liść w } T_i \text{ } kod(v) \leftarrow 0$ 
2. for  $j \leftarrow depth(T_1)$  downto 1 do
3.    $S_i \leftarrow$  zbiór wierzchołków  $T_i$  z poziomu  $j$  nie będących liśćmi
4.    $\forall v \in S_i \text{ } key(v) \leftarrow$  wektor  $\langle i_1, \dots, i_k \rangle$ , taki że
      -  $i_1 \leq i_2 \leq \dots \leq i_k$ 
      -  $v$  ma  $k$  synów  $u_1, \dots, u_k$  i  $i_l = kod(u_l)$ 
5.    $L_i \leftarrow$  lista wierzchołków z  $S_i$  posortowana leksykograficznie według wartości  $key$ 
6.    $L'_i \leftarrow$  otrzymany w ten sposób uporządkowany ciąg wektorów
7.   if  $L'_1 \neq L'_2$  then return ("nieizomorficzne")
8.    $\forall v \in L_i \text{ } kod(v) \leftarrow 1 + rank(key(v), \{key(u) \mid u \in L_i\})$ 
9.   Na początek  $L_i$  dołącz wszystkie liście z poziomu  $j$  drzewa  $T_i$ 
10. return ("izomorficzne")

```

Twierdzenie 2 Izomorfizm dwóch ukorzenionych drzew o n wierzchołkach może być sprawdzony w czasie $O(n)$.

Zadanie 4. (1.5 pkt)

Oszacuj oczekiwany czas działania Algorytmu Hoare'a (znajdowania mediany w ciągu). Mile widziane będzie zastosowanie metody Fredmana (z artykułu załączonego na stronie wykładu).

[HackMD Atiluj](#)

Zadanie 5. (2pkt)

Niech $h(v)$ oznacza odległość wierzchołka v do najbliższego pustego wskaźnika w poddrzewie o korzeniu v . Rozważ możliwość wykorzystania drzew binarnych, równoważonych poprzez utrzymywanie następującego warunku:

$h(\text{lewy syn } v) \geq h(\text{prawy syn } v)$ dla każdego wierzchołka v ,
do implementacji złączalnych kolejek priorytetowych.

Wykorzystamy drzewo lewicowe, które jest kopcem binarnym (wierzchołek może mieć dzieci: 0,1 lub 2, a każdy wierzchołek spełnia warunek że rodzic jest większy od dziecka).

$h(\text{lewy syn } v) \geq h(\text{prawy syn } v)$ jest spełnione dzięki lewicy drzewa.

Operacja insert polega na stworzeniu kopca 1-elementowego, składającego się z elementu, który chcemy wstawić. Następnie łączymy oba drzewa.

Operacja deleteMax polega na usunięciu korzenia. Widać, że w lewym poddrzewie korzenia jak i prawym poddrzewie korzenia mamy drzewa lewicowe, dlatego wystarczy wykonać na nich operację złączenia.

```
Scal(T1, T2)
if (T1 == null)
    return T2
else if (T2 == null)
    return T1
if (T1.root.key > T2.root.key)
    T1.right = Scal(T1.right, T2)
    if (T1.left == null) // naprawianie lewicy
        swap(T1.left, T1.right) // lewe poddrzewo ma być wyższe
        T1.height = 1
    else if (T1.right.height > T1.left.height) // naprawianie lewicy
        swap(T1.left, T1.right) // lewe poddrzewo ma być wyższe
        T1.height = T1.left.height + 1
    return T1
else
    T2.right = Scal(T1, T2.right)
```

```

if (T2.left == null) // naprawianie lewicowości
    swap(T2.left, T2.right) // lewe poddrzewo ma być wyższe
    T2.height = 1
else if (T2.right.height > T2.left.height) // naprawianie lewicowości
    swap(T2.left, T2.right) // lewe poddrzewo ma być wyższe
    T2.height = T2.left.height + 1
return T2

```

Zadanie 6. (0,5pkt)

Udowodnij, że każde drzewo BST można przekształcić operacjami rotacji w dowolne inne drzewo BST.

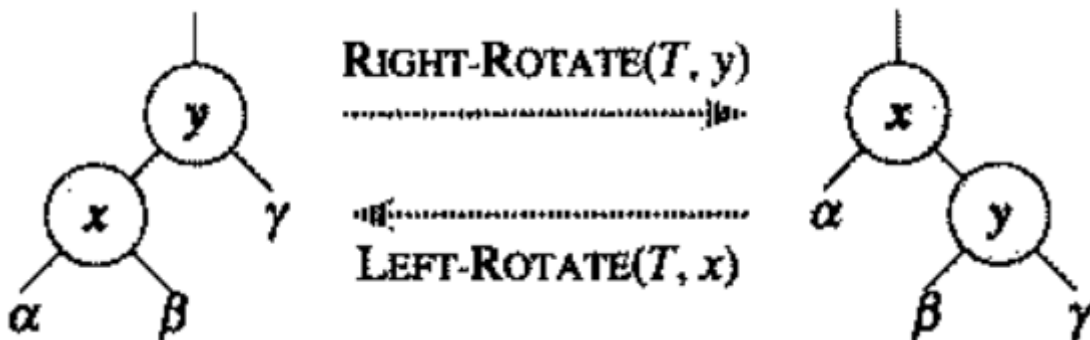
Własność 1 BST:

Każdą rotację można odwrócić, tzn. $\text{Left-rotate}(\text{Right-rotate}(T)) = T$

Własność 2 BST:

Rotacje nie zmieniają kolejności pre-order elementów.

Przypomnienie: wypisywanie elementów w kolejności pre-order polega na wypisywaniu najpierw elementów lewego poddrzewa, następnie korzenia, a na końcu elementów prawego poddrzewa.

Jak widać, w obu drzewach kolejność wypisywania elementów pre-order będzie następująca: alpha, x, beta, y, gamma.

Własność 3 BST (kluczowa dla dowodu):

Każde drzewo BST można przekształcić do maksymalnie niezbalansowanego drzewa BST, w którym każdy wierzchołek ma tylko lewego syna lub jest liściem.

Dowód:

Na obrazku powyżej widać, że jak wykonamy na prawym drzewie rotację w lewo

to wysokość wierzchołka x albo zmaleje (jeśli $h(y) \geq \alpha$) albo nie zmieni się.

Zatem można rekurencyjnie (zaczynając od prawych poddrzew, potem przechodząc do lewych) „usuwać” prawe poddrzewa dokonując rotacji w lewo.

Na koniec otrzymamy drzewo BST z własności 3.

Dowód zadania:

Jak mamy drzewa BST A oraz B, to znajdujemy ciąg rotacji $r_1, r_2, \dots, r_m$, który doprowadza B do drzewa z własności 3. Następnie przekształcamy A do tej postaci za pomocą rotacji $r'_m, r'_{m-1}, \dots, r'_2, r'_1$, gdzie r'_i to rotacja przeciwna do r_i . To pokazuje, że dowolne 2 drzewa BST można przekształcić jedno w drugie.

Zadanie 7. (2pkt)

Napisz procedurę Split(T, k) rozdzielającą drzewo AVL T na dwa drzewa AVL: jedno zawierające klucze mniejsze od k i drugie zawierające pozostałe klucze. Jaka jest złożoność Twojej procedury?

Split(T, k) // dzieli drzewo AVL na 2 drzewa t1, t2, że $\forall x \in t1 < k \leq \forall x \in t2$
if (T == null)

    return <null, null>

else if (k == T.value)

    return <T.left, Join(null, k, T.right)>

else if (k < T.value)

    LL, LR = Split(T.left, k)

    return <LL, Join(LR, T.value, T.right)>

else

    RL, RR = Split(T.right, k)

    return <Join(T.left, T.value, RL), RR>

// balansuje 2 drzewa AVL różnych wysokości tak, aby można je było połączyć
wraz z korzeniem w 1 drzewo AVL

JoinRight(TL, k, TR) // zakładamy, że $height(TL) \geq height(TR) + 2$

if (height(TL.right) <= height(TR) + 1) // prawie zbalansowane

    T' = Node(TL.right, k, TR)

    if (height(T') <= height(TL.left) + 1)

        return Node(TL.left, TL.value, T')

    else

        T2 = Node(TL.left, TL.value, RotateRight(T'))

        return RotateLeft(T2)

else // mocno niezbalansowane, szukamy drzewa o podobnej wysokości co TR

    T' = JoinRight(TL.right, k, TR)

    T2 = Node(TL.right, TL.value, T')

    if (height(T') <= height(TL.left) + 1)

        return T2

    else

        return RotateLeft(T2)

// łączy 2 drzewa AVL oraz korzeń w 1 drzewo AVL

```
Join(TL, k, TR)
if (height(TL) > height(TR) + 1)
    return JoinRight(TL, k, TR)
else if (height(TR) > height(TL) + 1)
    return JoinLeft(TL, k, TR)
return Node(TL, k, TR)
```

Złożoności:

Split: $O(\log n)$, bo Join prawie zawsze działa w $O(1)$, jeden wyjątek - 2 if, który jest $O(\log n)$, ale on wywoła się tylko raz, bo w AVL klucze się nie powtarzają.

Join: $O(\log n)$, w tym $O(1)$ dla 2 drzew podobnych rozmiarów (a takie przekazuje Split)

JoinRight/Left: $O(|height(TL) - height(TR)|)$, czyli z zakresu $O(1)$ do $O(\log n)$

Najpierw dowód dla Joina, który jednocześnie pokaże JoinRight:

Jeśli wysokości TR, TL są +-1 równe, to oba ify się nie wykonają, a procedura tworzenia węzła jest w czasie stałym, bo działa na wskaźnikach.

W przeciwnym przypadku wywołujemy procedurę JoinRight gdy TL jest wyższe lub JoinLeft gdy TR jest wyższe.

W obu wersjach jeśli pierwszy if jest spełniony to wykonujemy 0 lub 2 rotacje, zatem wtedy czas jest stały.

Jeśli trafimy do drugiego ifa to najpierw szukamy takiego skrajnie prawego poddrzewa TL, które jest podobnej wysokości, co oznacza

$O(|height(TL) - height(TR)|)$ wywołań rekurencyjnych, a potem jak w 1 ifie reszta operacji jest w czasie stałym, stąd taka złożoność czasowa.

Dowód dla Splita:

Dowód przeprowadzimy gdy wszystkie poddrzewa łączone są po lewej stronie.

Nazwiemy je (od dołu do góry) $T_1, T_2, T_3, \dots, T_l$, wtedy zachodzi

$r(T_1) \leq r(T_2) \leq r(T_3) \leq \dots \leq r(T_l)$, gdzie $r(T)$ to ilość elementów w lewym poddrzewie T. łączymy T_1, T_2 w T'_2 , T'_2, T_3 w T'_3 itd. aż połączymy wszystkie poddrzewa w jedno. Wykonamy zatem $l-1$ operacji Join.

Własnością Join, zwracającego T jest to, że dla argumentów TL, k, TR zachodzi $\max(r(TL), r(TR)) \leq r(T) \leq \max(r(TL), r(TR)) + 1$, stąd pojedynczy Join wykona $O(|r(T_{i+1}) - r(T'_i)|)$ operacji, stąd łączny koszt Splita to:

$$\sum_{i=1}^l |r(T_{i+1}) - r(T'_i)| \leq \sum_{i=1}^l (r(T_{i+1}) - r(T'_i) + 2) = O(r(T)) = O(\log n)$$

Zadanie 8. (1,5pkt)

Zaproponuj strukturę danych do pamiętania zbioru liczbowego i wykonywania na nim operacji: insert, delete, mindiff. Ostatnia z tych operacji zwraca jako wynik najmniejszą różnicę między dwoma elementami zbioru.

Drzewo AVL z dodatkowymi polami w każdym wierzchołku:

1. minDiff – najmniejsza różnica 2 liczb tego poddrzewa,
2. minVal – najmniejsza wartość poddrzewa,
3. maxVal – największa wartość poddrzewa.

Po każdej operacji Insert/Delete aktualizujemy najpierw min/maxVal na podstawie min/maxVal dzieci, a następnie minDiff korzystając ze zaktualizowanych wartości min/maxVal oraz wartości minDiff dzieci.

```
// aktualizowanie wartości minimalnej drzewa
```

```
UpdateMinVal(T)
```

```
if (T.left == null)
```

```
    T.minVal = T.key
```

```
else
```

```
    T.minVal = T.left.minVal
```

```
// aktualizowanie wartości maksymalnej drzewa
```

```
UpdateMaxVal(T)
```

```
if (T.right == null)
```

```
    T.maxVal = T.key
```

```
else
```

```
    T.maxVal = T.right.maxVal
```

```
// aktualizowanie minimalnej różnicy drzewa
```

```
UpdateMinDiff(T)
```

```
if (T == null or (T.left == null and T.right == null))
```

```
    T.minDiff = +inf
```

```
else if (T.left == null)
```

```
    T.minDiff = min(T.right.minDiff, T.right.minVal - T.value)
```

```
else if (T.right == null)
```

```
    T.minDiff = min(T.left.minDiff, T.value - T.left.maxVal)
```

```
else
```

```
    T.minDiff = min(T.left.minDiff, T.right.minDiff,  
                    T.value - T.left.maxVal, T.right.minVal - T.value)
```

```
// aktualizuje min/max wartości oraz minDiff po rotacji w prawo
// zakładamy, że wywołuje się w ostatniej linijce standardowego rightRotate
```

```
UpdateRightRotate(T)
```

```
    UpdateMinVal(T.right) // update y
    T.maxVal = T.right.maxVal // update x
    UpdateMinDiff(T.right) // update y
    UpdateMinDiff(T) // update x
```

```
// aktualizuje min/max wartości oraz minDiff po rotacji w lewo
// zakładamy, że wywołuje się w ostatniej linijce standardowego leftRotate
```

```
UpdateLeftRotate(T)
```

```
    UpdateMaxVal(T.left) // update x
    T.minVal = T.left.minVal // update y
    UpdateMinDiff(T.left) // update x
    UpdateMinDiff(T) // update y
```

```
// Balansowanie drzewa AVL
```

```
Balance(T)
```

```
balance = GetBalance(T)
```

```
if (balance > 1 and GetBalance(T.left)>=0) // Left Left
```

```
    return rightRotate(T)
```

```
else if (balance < -1 and GetBalance(T.left)<=0) // Right Right
```

```
    return leftRotate(T)
```

```
else if (balance > 1) // Left Right
```

```
    T.left = leftRotate(T.left)
```

```
    return rightRotate(T)
```

```
else if (balance < -1) // Right Left
```

```
    T.right = rightRotate(T.right)
```

```
    return leftRotate(T)
```

```
return T
```

```
// Zaktualizuj wartości min/max/minDiff po Insert/Delete
```

```
UpdateValues(T)
```

```
    UpdateMinVal(T)
```

```
    UpdateMaxVal(T)
```

```
    UpdateMinDiff(T)
```



```
// Wstawianie elementu do drzewa AVL
Insert(T, key)
if (T == null) // znaleźliśmy liść do którego trzeba wstawić klucz
    return newNode(key)
if (key < T.value) // wstawianie do lewego poddrzewa
    T.left = Insert(T.left, key)
else // wstawianie do prawego poddrzewa
    T.right = Insert(T.right, key)
UpdateValues(T) // zaktualizuj min/maxVal, minDiff
UpdateHeight(T)
return Balance(T)
```

```
// Usuwanie elementu z drzewa AVL
Delete(T, key)
if (T == null) // nie znaleźliśmy elementu do usunięcia
    return null
if (key < T.value) // usuwanie z lewego poddrzewa
    T.left = Delete(T.left, key)
else if (key > T.value) // usuwanie z prawego poddrzewa
    T.right = Delete(T.right, key)
else // usuwanie aktualnego elementu
    if (T.left == null)
        return T.right
    else if (T.right == null)
        return T.left
    T.value = T.right.minVal
    T.right = Delete(T.right, T.value)
if (T == null)
    return null
UpdateValues(T) // zaktualizuj min/maxVal, minDiff
UpdateHeight(T)
return Balance(T)
```

```
// Tworzenie nowego liścia
newNode(key)
node.height = 1
node.left = null
node.right = null
node.minVal = key // minimalna wartość drzewa
node.maxVal = key // maksymalna wartość drzewa
```

```
node.value = key // wartość korzenia drzewa  
node.mindiff = +inf // minimalna różnica drzewa  
return node
```

Zadanie 9. (1.5pkt)

Bolesną dolegliwością związaną z drzewami AVL jest konieczność poświęcenia dwóch bitów w każdym węźle na pamiętanie współczynnika zrównoważenia. Zastanów się, czy aby na pewno mamy do czynienia z „koniecznością”

Wskazówka od MK – lewa wysokość $\geq$ prawa wysokość

Wskazówka od PRz – rozwiązać najpierw łatwiejsze zadanie z 1 bitem

// Do dokończenia